

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szombat és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Elfizetési ár:
Égész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A magyarság a monarchiában.

A háború előtt nem tudták, hogy létezőnk. A „hungarus” szó csak a lexikonokban és jóindulatú külföldi tudósok könyveibe jelentkezett, mint egy félvad, kulturálatlan nemzet szimbóluma. Most pedig Bahr Herman német író a „Der Kunstfreund” hasábjain emelkedik rólunk. A németek — vizsgálgatván a háborús erők hullámaikat — ráeszmélnek, hogy mi, magyarok vagyunk azok, akik a monarchia bomlását a multban megakadályoztuk és mi leszünk azok, kik a jövőben súlyt, erőt, félelmetességet adunk neki. Bismarck látó szeme észrevette, hogy a monarchia sulypontja itt van a Duna—Tisza között. Itt van az erők erődje. Most már észreveszik a többiek is.

Bahr Herman a „Der Kunstfreund” hasábjain elmélkedik erről és írni tollának meggyőző erejével fejtegeti, hogy a soha le nem győzött, be nem olvasztott, nemzeti létét feltékenyen őrző magyarság volt a monarchia legerősebb támasza.

Eszembe jut, mondja Bahr, egy régi metszet, melynek közepén egy gyászfatyolós holgy áll, karján egy csecsemőgyerekekkel. Körülötte bizarr pompájú, nagybajuszu férfiak, akik kirántják nehéz kardjukat és arcukon rajta van az ihlet, a megilletődés, a lelkesedés. A kép alatt ott van az eskü szövege: „Vitam et sanguinem pro Majestate vestra, moriamur pro rege nostro.” Ez 1741-ben történt és a magyar főurak esküdtek erővel teli hűséget királyuknak, a négy ellenségétől megtámadott Mária Teréziának, aki hadsereg és pénz nélkül menekült székesfővárosából. A magyar urak megadták a védelem eszközeit, a pénzt, meg a híres és félelmetes magyar katonákat, kik megmentették a trónt és megmentették Ausztriát is.

Valahányszor a dinasztia válságos helyzetbe került, ezek a bákéltelenek lázangónak, rebelleknek tartott magyarok voltak, akik odaállottak a trón mellé és meg-

mentették azt. Hányszor lett alkalmuk a magyaroknak békésen elszakadni, különválni Ausztriától hányszor építhették volna föl független királyságukat, ehelyett azonban szorosra fűzték a kapcsolatot országuk és Ausztria között. Ez a politikai erő most a magyar fegyverek hegyén mint ható erő csillog s all a magyar hadak emberkoszorúja a Kárpát-hegyek ormán . . .

Panaszkönyv.

A városháza tájékról.

A mai vízvezetési időkben, amikor minden pere monumentális nagyszerűségekkel terhes, amikor nemzetek töpregenek a lét és nem-lét kérdése felett: nem valami szimpatikus alak lehet az apró események kritikusja, aki vizsga szemmel leske ödic a mindennapi élet ferdeségei után. Ami fölött máskor, normális viszonyok között talán tömeg-felháborodás zugna fel, azon most vállat vonva siklik el a közönségedekldődése s talán meg is mo-o-yozják azt, aki egy kis polgári káoszt napfényre rancizál.

Nem is azért vállaltuk a hátlan felelősséget, hogy az utchelyi városházán diábtűgő mai rendszer egyik másik kinövésére olykor rámutassunk, mintha valami gyors hatást várnánk ezektől a panaszoktól, hanem inkább csak feljegyzéseknek szanjuk ezeket: feljegyzéseknek, amelyek majd némi adattartégyanánt szolgálhatnak akkor, amikor ismét rá fogunk érnai, hogy az ügyesekkel komolyan foglalkozzunk.

Az utazási igazolványok után szedett fillérek már többször szerepeltek a panaszkönyvünkben, sőt legutóbb lapársunk, a „Zemlen” is egy cikkben foglalkozott ezzel a tartbatatlan állapottal, melyet a városházán e téren rendszeresítettek. Jelenlő, hogy teljesen hiábavá-mosnak a sajtó egyértelmű állás-foglalása, de még az alszpannak erőlyes rendlete is, melyben a h polgármestert az utazási igazolványok megadóztatásának jogtatvánsá-gára kitanította; a városházán továbbra is szedik a 10 és 20 filléret. Igaz, hogy most már nem oly

szigorúan kötelező formában, mint azeelőtt, de azért most is beszédnek pár koronát minden nap ezen a címen. De még ez is megjárna, csak legalább tisztán látnók mar egyezzer ezeknek a koronáknak a előját és rendeltetését. Sajnos, e tekintetben teljes a homály. Azt már tudjuk, hogy ezt az összeget „kiszegző munkert” díjazására nem szabad fordítani. Ezt az alszpani rendelet ki-mondotta. Hat akkor mire fordítják? Soha semmitőlse jótékony-csú gyűjtésről szóló kimutatásban nem látunk oly tételt, melynek eredete ezekben a koronákban volna. Hat akkor hova lesznek a koronás?

Határozottan kijelentjük, hogy sorainkban semmiféle gyamúsítás, vagy efféle önzat nincs. Iyestől avval áll tölőns. Csak teljes viá-gosságot kérünk, — és mivel köz-panzról van szó, ehhez kétségtel-nülj jogunk is van.

Egy kedves kis esetről beszé- nek, amely a panaszkönyvünkbe ki-vánkozik. Arról van szó, hogy ah-hoz a soc visszasszűghoz, amely a városi kereskedelmi iskola körül történt és történik, következetesen esat-lakozik az a mód, ahogyan ebben az iskolában a tandíjmentesség kér-dését kezelik. Ennek klasszikus bi-zonyítéka egy legújabb eset, amely abban áll, hogy az iskolának az a bizottsága, mely ebben a kérdésben dönt, teljes tandíjmentességben reszu-ltette egy magas állasu állami tiszt-viselő gyermekét, — az epa közü-domasulag kiválóan jó anyagi hely-zetben van, — szemben a tanári kar javaslatával, amely egy sokkal szegényebb és sokkal jobb tanuló tandíjmentesítését indítványozta. A tanárok javaslatának mellőzése már magában véve neveltséges, mert ebben a kérdésben egyedül ők illeté-kesek, — még kiöbönsőbb, hogy a döntés ilyen nyilvánvalóan igazságtalan volt. S hogy így körülmények között a köztudat ezt a döntést csak bizonyos protekcióna, bizonyos h polgármestert befolyásolásra tudja visszavezetni: ez még az esetben is érthető volna, ha véletlenül tévesz-nek bizonyulna. De ahogy mi ismer-jük a viszonyokat, valószínűleg nem is lesz olyan nagyot téves . . .

Szerkesztőségünk, kiadóhivata-lunk és könyvnyomdánk május hó 1-től a Kazinczy-u. 5. számú házba lesz áthelyezve.

Miskolcz a hadsereg-csalásokban.

Szenzációs letartóztatások.

A „Miskolczi Napló” szombati számában olvassuk a következő cik- ket, mely bizonyára országsszerte nag meglepetést fog kelteni, nálunk pedig, ahol a közönségnek sok össze- köttetése van a közeli Miskolccal, küönsön élénk érdeklődésre tarthat számot. Ime a szenzációs cikk:

Az egész városban leirhatatlan izgalmat keltenek azok az események és hatósági intézkedések, amelyek a hadseregszállítással kapcsolatban városunkban az utöbbi napokban történtek.

Néhány nappal ezeelőtt már törté- nek letartóztatások és kihallgatások. Röviden — a részletek közlése nél- kül — már akkor hírt adtunk a vizsgálatról, de a hatóság nem engedélyezte a részletek közlését, azal az indokolással, hogy ártalmára volna a vizsgálat eredményének.

Ma reggélre újabb, megdöbbenést kelto szenzáció történt. A napok, sőt hetek óta tartó nyomozat eredmé- nyéhez képest, tegnap éjszaka 12 óra előtt ismét három közismert helybeli kereskedő került a rendőrség elé. Az illetőket éjszaka felidéztek a rendőrségre és egész éjszaka folyt a ki- hallgatásuk. Az illetők ma, pénteken délelben még mindig a rendőrségnél vannak és folyik tovább a vizsgálat.

Bulyovszky Gusztáv kir. főügyész- helyettes ma reggel megjelent a rendőrségen és hosszabb ideig tárgyalt a rendőrségi vizsgálatot vezető dr. Rimóczy József rendőrfőkapitánnyal.

A Miskolczi Napló munkatársa megjelent Bulyovszky Gusztáv kir. főügyészhelyettesnél, aki az ügyre vonatkozólag a következő nyilatko- zatot tette:

— A nyomozatnak jelenlegi áll- lásában ma még részletes értesítést és felvilágosítást nem adhatok. De amint a nyomozat meg fogja engedni, a közönség — a megengedhetőség szerint — a sajtó útján tájékoztatva lesz. Az ügy rendkívüli fontossága, a kihallgatások és a szükségessé váló letartóztatások nagy hordereje kívánja hogy idő előtt a vizsgálatról ne

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorbaí és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ű T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

kerüljön részlet a nyilvánosság elé.
Dr. Rimóczy József főkapitány, aki a rendőri vizsgálatot vezeti és éjjel-nappal állandó permanenciában van, munkatársainak ma délután a következőket mondta:

— Az ügy ma még részleteiben nem közhető a nyilvánossággal. Tény, hogy az éjszaka ismét történtek újabb előállítások és kihallgatások. A vizsgálat azonban még nincs olyan stádiumban, hogy a részletek közhethetők volna, mert az idő előtti közlés veszélyeztetné a szóban forgó nagy érdekeket. Mielőtt azonban a vizsgálat megfelelő stádiumba jut, azonnal tájékoztatjuk a sajtó utján a nyilvánosságot.

HIREK.

Ujhely a háboruban.

Damó Oszkár a „Magyarország” jeles harctéri tudósítója legutóbb a front mögötti városokról ír egy cikkében s ebben a következő kedvessorokatszenteli Ujhelynek:

A zempleni front alatt van Sátoraljaújhegy; város, ahol szállodákban már egyáltalán nem kapható lakás; város, a honnan sokféle agazik a vasút és így idefut a messzi gerinceken vivott útközetek hanguata. Hoz tisztet, katonát a vonat Bukovinából, a volói nyereg felől, Ungbó és természetesen Homonna, Takacsány felől. Az élet oly különös, soha meg nem álló nyüzsgése e szinte régi patinák között. Zaj nélkül dolgoznak és annál több eredménnyel. És az ujhelyi hőügyek ma sem unták meg verző verejtékű, piszkos, seb sültén a frontról érkezett vitézek ápolásbavetelet. Az utcák mozgalmasak, színesek, mintha a világ minden tájékaról jöttek volna ide emberek. Galiciai típusok között mintha arabok vere gyült volna el egy-egy olajbarna arcon; a földi kocsisok szép nyugodt feje; hosszú germánok szőkhajja, kek szemű, nagy összevisszasággá öitözött fésűvidéki parasztok, mind nagyszerű font az utcák panorámáján. Az egyszeri fiskálisnak, ki később az ország kormányzója lett és szabadságot adott a magyaroknak, két ucta toroklatában, pazsitos térsegen an erőszakra, kidvett városá-lak legszebb hegyén.

Auge Madeung, a jeles dán író, a B. rind. r. Tageblatt munkatársa, ugy latszik, szerelmes lett a városba, a Kárpátokban való kőbor assai után anadon idetérti pinenni. A Cium káveház egy írtum társaságban mondja el emebyeit s mindig ez a reír-n:

— Ket vitéz úepe van a világak: a magyar és a német.

É. Buza Baros barotai között tartazodás, sokat tud már politikánk-ról, sajnálja, hogy Buzat francia földön internálás s így nem ismerheti. O ykor erkezik hír róla: nem panaszkodás, csak a honvagy gyótri...

Szép, varázslatos ez a város, itt az idgességeknek valóban a legeseké lyebb jelet sem látó. Hisz ez a pont mar valóban messziről a fronttól.

— Szerencs volt főjegyzője meghalt. Mint a szerkesztő jaras jegyzői egyesület tagjai mely megilletődéssel jelentik, óndi Csuka Miklós Szerencs nagykövésé nyugalmasított

Felölő szerkesztő: Landesmann Miksa

főjegyzője Szerencsen folyó hó 15-ik napján rövid szenvedés után elhunyt. A meghalodogult földi maradványait e hó 17-én helyezték nyugalomra nagy részét mellett.

— Szőlősgazdák figyelmebe. A szőlészeti és borászati szakosztály figyelmezteti azon szőlőbirtokosokat, kik a jegyzett rézgalic árat még be nem fizették, hogy a rézgalic árat 3 napon belül a Sátoraljaújhegyi Takarékpénztárnál fizessék be, mert ellenestben rézgalicot nem kapnak.

— Hadi kölcsönkötvények. Értésüléstünk szerint a végleges hadi kölcsönkötvények kötvények kiszolgáltatása már e hó eleje óta folyamatban van. A pénzügyminiszter különös súlyt helyez arra, hogy az aláírók a folyó hó végéig a szelvényekkel ellátott végleges kötvények birtokában legyenek, s minden intézkedést megtett arra, hogy ez be is követőzzék. És habár a kötvények kiadása az aláírási helyekre a jegyzések rendkívüli nagy számánál fogva igen nagy munkát ró, előreláthatólag rövid időn belül az összes idgienes elismervények ki fognak végleges kötvényekre oseréltetni, úgy hogy az aláírók a május hó 1-én lejáró szelvényeiket kellő időben be fogják válthatni.

— Leghasznosabb szőlőtrágya a dus légenytartamu debreceni szarított és nyers fakal. Garantált légeny foszfor és kálium tartalommal. Debrecenből minden állomásra waggonszámra, a földművelésügyi miniszteri rendelete alapján azonnal megállítható. Még nem készt el, ha tanyasi szükségletet azonnal megrendeli. A fakalait trágyázott szőlő kétszeres termést hoz és a betegségeknek jobban ellentáll. Kizárólagos elárúsító: Klár Andor és Társa Résv. Társ. Debrecen hova megrendelések és kérézűsködések intézendők.

Nyári legelő

szarvasmarha, juh és sertés részére, vasuti állomás közelében kerestetik. Ajánlatok az ár megjelölésével, a felügyeletet is beleértve, „Gute Weide 12472” an die Annoncen. Expedition M. Duker Nachf. A. G. Wien II, Wollzeile 16. intézendők.

A Tokaj-Hegyaljai Cognaccgyár r. t. utóda ajánlja saját készítményű cognaccját elfogadható árak mellett.

Nagyobb vételeknél árengedmény megállapodás szerint.

Szíveskedjék ár ajánlatot és mintát kérni.

Teljes tisztelettel...

Tokaj-Hegyaljai Cognaccgyár r. t.

utóda

Sátoraljaújhegy.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nyugalom a Kárpátokban.

*

Semmi lényeges nem történt.

Budapest, ápr. 19.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz-Lengyelországban és Nyugat Galiciában semmi különös nem történt.

A kárpáti arcvonalon az erdő Kárpátokban lefolyt jelentéktelen harcoktól tekintve, amelyek folyamán 197 embert elfogtunk, nyugalom uralkodik.

Délkelet-Galiciában és Bukovinában egyes helyeken tűzérsegi harcok folynak.

Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Az entente győzelmi hírei.

Berlin, ápr 19.

A német nagyvezérkar közli:

A keleti hadszíntéren a helyzet változatlan. A külföldet Franciaországból és Angliából ugylátszik még hivatalos helyről is győzelmi hírekkel árasztják el, amelyek ellenfeleinknek a nyugati hadszíntéren állítólag kivívt sikerekről szólnak. Mindezek az állítások egyszerűen koholmányok, részletes cáfolatra nem is érdemesek. Utalunk e helyett a híreknek nem szolgálati hadijelentések alapján való ellenőrzésére.

Küzdelem a nyugati fronton.

Berlin, ápr. 19.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati hadszíntéren Yperntől délkeletre elűztük az angolokat hadállásunknak ama kis részéből is, amelyet még megszállva tartottak.

Tegnap este az angolok Ypern-cominesi vasut mentén ellenünk intézett újabb erős támadásokkal igyekeztek a magaslati állás birtokába jutni, a támadás a legsúlyosabb veszteségeik közt összeomlott.

Ingelmunsternél Gaaras francia pilotahadnagyot leszállásra kényszerítettük és elfogtuk Maas és Mosel közt. A nap tűzérsegi harcok közt folyt le. A franciáknak Combres állás ellen intézett gyenge támadási kísérletét tüzelésünk csirájában elfojtotta.

A Vogézekben megfiusult a franciák két támadása.

A Reichsackerkopftól nyugatra általunk elfoglalt nyeregállás ellen, valamint egy támadásuk, amelyet a Steinabrückttől északra eső magaslatok ellen intéztek a franciák, nagy veszteségek után visszavonultak.